

ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ У ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ДЕРЖАВНІ ТА ГРОМАДСЬКІ ІНІЦІАТИВИ

©2025 ЩЕТИНІНА Л. В., РУДАКОВА С. Г., ДОРОШЕНКО О. О.

УДК 364
JEL: J62; J63; M14; M15

**Щетініна Л. В., Рудакова С. Г., Дорошенко О. О. Інформаційна підтримка ветеранів у цифровому суспільстві:
державні та громадські ініціативи**

У статті розглянуто сучасні підходи до формування та розвитку інформаційних платформ підтримки ветеранів в Україні. Наголошено, що в умовах повномасштабної війни зростає потреба в комплексній системі соціальної та професійної реінтеграції осіб із бойовим досвідом, яка охоплює медичну, психологічну, освітню та фінансову підтримку. Метою дослідження є аналіз діяльності державних сервісів і громадських ініціатив у сфері інформаційного забезпечення ветеранів та визначення напрямів їх розвитку. Визначено, що державні цифрові сервіси зосереджені на наданні інформації щодо соціальних гарантій, пільг, освітніх і фінансових програм, тоді як ветеранські та волонтерські організації створюють онлайн-ресурси, освітні курси та психологічні платформи, спрямовані на адаптацію ветеранів до умов мирного життя. Особливу увагу приділено результатам соціологічних опитувань, які свідчать про наявність бар'єрів працевлаштування ветеранів, серед яких упередження роботодавців, недостатня ефективність професійної перепідготовки та психологічної адаптації. Проаналізовано приклади державних фінансових програм та освітніх ініціатив у сфері ІТ, а також психосоціальних проєктів, спрямованих на підтримку ветеранів та їх родин. Запропоновано напрями розвитку інформаційних платформ, наприклад інтеграція державних і громадських сервісів, персоналізація освітніх програм відповідно до потреб ринку праці, використання технологій штучного інтелекту для індивідуалізації траєкторій реабілітації та пошуку роботи, а також розширення практики наставництва «ветеран для ветерана». Зроблено висновок, що поєднання державних ресурсів та громадських ініціатив формує основу для побудови сучасної системи підтримки ветеранів, яка сприятиме їх інтеграції та підвищенню стійкості українського суспільства.

Ключові слова: ветерани, соціальна адаптація, цифрові платформи, освітні програми, психологічна підтримка, соціальна політика.

Рис.: 1. Табл.: 3. Бібл.: 21.

Щетініна Людмила Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (просп. Берестейський, 54/1, Київ, 03057, Україна)

E-mail: sludval@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1519-0647>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/K-7196-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57223372285>

Рудакова Світлана Григоріївна – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (просп. Берестейський, 54/1, Київ, 03057, Україна)

E-mail: svetlana.rudakova.home@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0623-6140>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/K-7671-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57220080461>

Дорошенко Олександра Олексіївна – студентка кафедри соціоекономіки та управління персоналом, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (просп. Берестейський, 54/1, Київ, 03057, Україна)

E-mail: thedorosh16@gmail.com

UDC 364
JEL: J62; J63; M14; M15

Shchetinina L. V., Rudakova S. H., Doroshenko O. O. Information Support for Veterans in the Digital Society: State and Public Initiatives

The article examines modern approaches to the creation and development of information platforms that support veterans in Ukraine. It is emphasized that, in the context of the full-scale war, the need for a comprehensive system for social and professional reintegration of individuals with combat experience has increased, encompassing medical, psychological, educational, and financial support. The aim of the study is to analyze the activities of State services and public initiatives in providing information for veterans and to identify directions for their development. It is determined that State digital services focus on providing information on social guarantees, benefits, educational, and financial programs, while veteran and volunteer organizations create online resources, educational courses, and psychological platforms aimed at helping veterans adapt to peaceful life conditions. Special attention is given to the results of sociological surveys, which indicate the existence of employment barriers for veterans, including employer bias, insufficient effectiveness of professional retraining and of psychological adaptation. Examples of government financial programs and educational initiatives in the IT sector, as well as psychosocial projects aimed at supporting veterans and their families, have been analyzed. Directions for developing information platforms are proposed, including integration of State and public services, personalization of educational programs according to labor market needs, the use of artificial intelligence technologies to individualize rehabilitation and job search pathways, and the expansion of the «veteran for veteran» mentorship practice. It is concluded that combining State resources and public initiatives forms the foundation for building a modern system of support for veterans, which will promote their integration and enhance the resilience of Ukrainian society.

Keywords: veterans, social adaptation, digital platforms, educational programs, psychological support, social policy.

Fig.: 1. Tabl.: 3. Bibl.: 21.

Shchetinina Liudmyla V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Socio-Economics and Personnel Management, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (54/1 Beresteiskyi Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)

E-mail: sludval@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1519-0647>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/K-7196-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57223372285>

Rudakova Svitlana H. – PhD (Engineering), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Socio-Economics and Personnel Management, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (54/1 Beresteiskyi Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)

E-mail: svetlana.rudakova.home@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0623-6140>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/K-7671-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57220080461>

Doroshenko Oleksandra O. – Student of the Department of Socio-Economics and Personnel Management, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (54/1 Beresteiskyi Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)

E-mail: thedorosh16@gmail.com

Повномасштабна війна, що триває в Україні з 2022 р., докорінно змінила соціальну структуру суспільства та актуалізувала питання підтримки ветеранів, чисельність яких вимірюється сотнями тисяч. Ця категорія громадян потребує не лише матеріального забезпечення, а й комплексного підходу до адаптації в мирному житті: від медичної та психологічної допомоги до професійної реінтеграції та розвитку нових життєвих стратегій. У відповідь на ці виклики в Україні почав формуватися багаторівневий механізм інформаційної підтримки ветеранів, який охоплює як державні ініціативи, так і діяльність громадських і волонтерських об'єднань.

З одного боку, держава розробляє цифрові сервіси та інтегровані інформаційні системи, покликані забезпечити ветеранів доступом до актуальної інформації про соціальні гарантії, пільги, медичні послуги та освітньо-професійні можливості. З іншого боку, важливим чинником виступає активізація громадянського суспільства: ветеранські та волонтерські організації створюють онлайн-платформи, інформаційні кампанії, освітні ресурси, які не лише інформують, а і формують спільноту взаємопідтримки. Саме поєднання інституційного та громадського підходів дозволяє вибудувати ефективну модель комунікації з ветеранами та максимально врахувати їх реальні потреби.

Реінтеграція осіб із досвідом військової служби в цивільне середовище повоєнного періоду є складним, багатовекторним процесом, що включає фізичну, психоемоційну та професійну адаптацію до умов мирного життя. Зростання чисельності демобілізованих військовослужбовців обумовлює актуальність створення цілісної системи інформаційної підтримки, здатної забезпечити оперативний доступ до державних і громадських послуг. Згідно з офіційними даними Міністерства у справах вете-

ранів України, станом на серпень 2024 року чисельність осіб, які набули статусу учасника бойових дій, перевищила 1,5 мільйона, що об'єктивно посилює навантаження на інститути соціальної політики.

У дослідженнях Н. Тілікіної, І. Пеші представлені результати впровадження державної ветеранської політики в Україні, розглянуто проблеми та потреби учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни при поверненні до цивільного життя, шляхи забезпечення ветеранів війни гарантованими державою пільгами та соціальними послугами [13]. Як підкреслюють К. Ніжейко та К. Ковалівська, ефективна інтеграція ветеранів у мирне життя потребує не тільки раціонально структурованих управлінських механізмів, а й суттєвих фінансових інвестицій у цифрову трансформацію сервісної інфраструктури, яка має гарантувати персоналізований, доступний і мультикомпонентний характер підтримки [8]. Інформаційні платформи, які спеціалізуються на роботі з ветеранською аудиторією, доцільно розглядати як сполучну ланку між державними органами, ринком праці, системою охорони здоров'я та громадським сектором. У цьому контексті, за спостереженнями І. Цимбалюк та А. Колоска, цілісність процесу реінтеграції забезпечується через синергію освітнього, психологічного та працевлаштовувального векторів, що формує нову модель соціальної підтримки для осіб із бойовим досвідом [11]. В умовах війни громадські організації активно залучені до підтримання населення, яке постраждало від війни, включно з дітьми, ветеранами, внутрішньо переміщеними особами та біженцями [14].

Метою статті є дослідження сучасних підходів до формування та розвитку інформаційних платформ підтримки ветеранів в Україні, визначення їх роль у процесах соціальної та професійної

реінтеграції осіб із бойовим досвідом, окреслення напрямів удосконалення державних і громадських сервісів з урахуванням потреб цільової аудиторії.

Інформаційна підтримка ветеранів формується на основі вивчення актуальних потреб, зокрема у сфері професійної реінтеграції. У травні – червні 2025 року платформа Work.ua провела опитування серед 120 ветеранів, більшість із яких мають бойовий досвід. Результати дослідження проілюстровано на *рис. 1*, де відображено розподіл відповідей ветеранів щодо їх статусу на ринку праці. 55% опитаних не розуміють, яка саме професія їм підходить, 23% – не знають, з чого почати пошук. Близько третини (29%) не можуть повернутися до попередньої роботи через поранення, втрату кваліфікації або зміну життєвих обставин. Частина ветеранів змушена орієнтуватися на сферу охорони, що сприймається як продовження військового досвіду, хоча не завжди є свідомим вибором. Важливими перешкодами працевлаштування респондентів є ігнорування відгуків з боку роботодавців (38%), формальна комунікація (42%) та вікова дискримінація (11%).

Результати підтверджують складність адаптації ветеранів до цивільного життя та необхідність розвитку адресних платформ підтримки, які враховують як професійні, так і психологічні виклики. У цьому контексті особливого значення набува-

ють цифрові сервіси, освітні проекти та державні грантові програми, здатні забезпечити системну підтримку переходу ветеранів до нової ролі в мирному житті.

Сучасна система підтримки ветеранів в Україні базується на розгалуженій мережі цифрових платформ, що поєднують державні та громадські ініціативи. Вони надають комплекс послуг: освітніх, фінансових і психологічних, які спрямовані на соціальну адаптацію військовослужбовців.

Одним із ключових напрямів державної підтримки є фінансова допомога. Наприклад, Український ветеранський фонд реалізує програму мікрофінансування, що передбачає компенсацію витрат до 20 000 гривень на розвиток підприємництва. Вона доступна як для ветеранів, так і для членів родин за умови їх самозайнятості [3]. Найбільш популярні державні фінансові програми для ветеранів систематизовано в *табл. 1*.

Більш масштабна за обсягом фінансування – програма «Грант для ветеранів та членів їх сімей», яка передбачає підтримку до 1 мільйона гривень залежно від кількості створених робочих місць. Підприємці зі стажем понад рік можуть отримати до 70% компенсації витрат [5].

Фінансова підтримка є не менш важливою складовою розвитку освітніх можливостей для ветеранів. Державні цифрові платформи зосереджені

Рис. 1. Розподіл відповідей ветеранів щодо статусу на ринку праці

Джерело: розроблено на основі [12].

Таблиця 1

Приклади державних програм фінансової підтримки ветеранів

Назва програми	Хто може брати участь	Сума фінансування	Умови участі
Програма мікрофінансування	Ветерани, родини ветеранів	До 20 000 грн	Самозайнятість, витрати після 24.02.2022 р.
Грант для ветеранів та членів їх сімей	Ветерани, їх сім'ї	До 1 млн грн	Залежить від кількості створених робочих місць
«Власна справа» (єРобота)	Підприємці з різних регіонів	50–500 тис. грн	Пріоритет для прифронтових і прикордонних регіонів

Джерело: складено на основі [2; 6].

на сприянні професійній переорієнтації та працевлаштуванню. Наприклад, «Дія.Освіта» пропонує курс «Як знайти бажану роботу після військової служби», який охоплює основні етапи пошуку роботи: складання резюме, підготовку до співбесіди та адаптацію на новому місці. Після завершення навчання учасники отримують сертифікат про офіційне визнання курсу [7].

Крім державних ініціатив, важливу роль у професійній реінтеграції ветеранів відіграють освітні програми, реалізовані громадськими організаціями та волонтерськими спільнотами (табл. 2). Наприклад, громадська організація «Відважна ІТ освіта» у співпраці з IT CLUSTER Academy впровадила програму BraveITEducation, орієнтовану на ветеранів, військовослужбовців та їх сім'ї. Програма охоплює актуальні напрями в галузі IT: iOS, Python, Project Management, HR і Front-end розробки. Гнучкий формат надання освітніх послуг (онлайн і офлайн у вечірній час) дозволяє поєднувати навчання з іншими видами діяльності [1]. Український католицький університет розробив безкоштовний онлайн-курс «Повернення з війни: перші кроки в IT», що складається із семи модулів. У програмі розглядаються базові аспекти

IT-сфери: бізнес-аналіз, тестування, DevOps. Курс супроводжується інтерактивними елементами: обговореннями, завданнями та сертифікацією [9]. Благодійний фонд New Horizon Hub реалізує комплексну освітню програму, спрямовану на соціально-професійну адаптацію ветеранів через здобуття компетентностей у сфері інформаційних технологій. Проект покликаний полегшити перехід військовослужбовців до цивільного життя шляхом надання можливостей для професійної реалізації в перспективній галузі IT. Особливістю програми є її інтегрований підхід до підготовки фахівців. Окрім технічних дисциплін, навчальний план передбачає вивчення англійської мови як необхідного інструменту професійної комунікації в IT-індустрії.

Важливою складовою проекту є психологічна підтримка учасників кваліфікованими фахівцями, що сприяє успішній адаптації до нового професійного середовища та подоланню можливих труднощів перехідного періоду. Програма функціонує на постійній основі, із запуском нових навчальних груп щомісяця відповідно до кількості зацікавлених учасників. Такий гнучкий підхід до комплектування груп забезпечує доступність освіти для ветеранів у зручний для них час [15].

Таблиця 2

Приклади освітніх програм для ветеранів у IT-сфері

Програма	Провайдер	Напрями навчання	Формат	Тривалість
Brave IT Education	ГО «Відважна ІТ освіта»	iOS, Python, HR, Front-end тощо	Онлайн/офлайн	Вечірній курс
«Повернення з війни» (УКУ)	Український католицький університет	Бізнес-аналіз, DevOps, QA	Онлайн	7 модулів
Освітня програма адаптації ветеранів	Благодійний фонд New Horizon Hub	• Python-розробка • Кібербезпека • QA (забезпечення якості ПЗ) • Інші IT-спеціалізації	Онлайн	3–6 місяців (залежно від напрямку)

Джерело: складено на основі [4; 10].

Успішна адаптація ветеранів неможлива без психосоціальної підтримки та реабілітаційних заходів, які сприяють відновленню психологічного стану та соціальній стабільності. Наприклад, програма DoLadu Camp, що реалізується в Київській області, передбачає 4-денну безкоштовну участь у заходах емоційного відновлення, соціальної інтеграції та фізичної реабілітації. Формат «рівний рівному» дозволяє учасникам ефективно ділитися досвідом, отримуючи підтримку в безпечному середовищі.

Платформа ментального здоров'я MARTA надає можливість для анонімного онлайн-тестування психологічного стану ветеранів та їх рідних. За результатами тестування користувачі можуть отримати індивідуальні рекомендації та доступ до фахівців.

Додаткову підтримку надає онлайн-платформа Prometheus, яка пропонує курс «Шлях пораненого». Програма орієнтована на осіб, які пережили поранення або важкі травми, та включає три модулі, присвячені роботі з тілом, емоціями та відносинами, а також формуванню внутрішнього прийняття змін.

Окрему увагу приділено спеціалізованим програмам соціальної адаптації для ветеранів з інвалідністю. Ініціатива «Драйвери» передбачає навчання водінню для осіб з травмами опорно-рухового апарату. Програма включає 40 годин теоретичних онлайн-занять і 21 день практичного навчання у спеціалізованій автошколі при Національній академії внутрішніх справ. Подальшу підтримку надає компанія Uklon, забезпечуючи допомогу з працевлаштуванням і переобладнанням авто під ручне керування.

Крім того, Veteran Hub організовує зустрічі в English Speaking Clubs із носіями мови, які доступні як у офлайн, так і в онлайн-режимі. Заняття сприяють покращенню розмовної практики, водночас створюючи простір для неформального спілкування та психологічної підтримки ветеранів, їх близьких.

Розгляд інформаційних платформ підтримки ветеранів дозволив оцінити ефективність популярних інструментів соціальної адаптації осіб з бойовим досвідом до цивільного життя. На нашу думку, головними напрямками розвитку цифрової взаємодії з ветеранами є:

- ✦ покращення міжсекторальної взаємодії між державними структурами, громадськими ініціативами та бізнесом;
- ✦ створення єдиної інтегрованої цифрової платформи з персоналізованими послугами для ветеранів;
- ✦ розширення та індивідуалізація освітніх програм з урахуванням стану ринку праці, індивідуально-психологічних особливостей і фізичних можливостей ветеранів;

- ✦ цифрова підтримка ветеранів на базі штучного інтелекту для формування індивідуального плану адаптації;
- ✦ цифровізація підтвердження кваліфікацій на базі блокчейн-технологій;
- ✦ розвиток наставництва нового покоління «ветеран для ветерана» через створення організованої спільноти менторів серед ветеранів, які вже пройшли шлях адаптації до мирного життя.

Менш дослідженим, суперечливим і, на нашу думку, недооціненим є постійне збільшення серед українців ветеранів російсько-української війни. Цей напрям досліджень потребує особливої суспільної уваги, оскільки пов'язаний зі сприйняттям ветеранської спільноти, чисельність якої, за офіційними даними, знаходиться на рівні від 1,3 до 1,6 млн осіб. Імовірність і частота життєвих контактів із ветеранами зростає, а отже, мають бути відпрацьовані етика відносин із ними, а також інформаційна культура висвітлення особливостей і проблем їх цивільного життя.

Особливості ветеранської спільноти та портрет ветерана популяризуються за результатами численних опитувань як ветеранів, так і близьких до них людей. Подібні соціологічні дослідження, безумовно, є корисними для визначення державними органами та установами напрямів роботи з ветеранами, територіальними громадами заходів їх підтримки та соціального захисту, громадянами прийнятних моделей взаємодії. Водночас без професійного інтерпретування результати опитувань можуть не вірно сприйматися членами суспільства, створювати негативні образи ветеранів та перешкоджати їх гідному життю.

Найбільш інформативним є проведене восени 2023 року за ініціативи Міністерства у справах ветеранів України загальнонаціональне опитування [16], яке є логічним доповненням попередніх соціологічних досліджень і дає можливість відстежити динаміку в поглядах на проблеми ветеранів. Респондентами були учасники бойових дій (73,8%), люди, які мають інвалідність внаслідок війни (17%), внутрішньо переміщені особи (9,2%), члени родин загиблих (2,4%), особи, які не мають жодного статусу (16,7%). За результатами цього опитування ветерани не завжди задоволені ставленням до них:

- ✦ на запитання про виконання державою своїх зобов'язань перед ветеранами 64,6% респондентів відповіли, що держава не виконує своїх зобов'язань;
- ✦ на запитання про повагу суспільства до ветеранів майже половина респондентів (48,6%) вважає, що в суспільстві їх не поважають;

- ✦ збільшилася чисельність респондентів, які вважають, що держава не виконує свої зобов'язання перед ветеранами;
- ✦ значно збільшилася частка негативних відповідей про повагу суспільства до ветеранів.

Інформування громадськості про такі настрої ветеранів може спровокувати закріплення у свідомості українців образу ветерана як «тягаря», людини, яка потребує постійного соціального захисту. Публічне висвітлення реалій цивільного життя ветеранів є пріоритетним напрямом з огляду на результати загальнонаціонального опитування (79,2% респондентів вважають, що суспільство не поінформоване про потреби та проблеми ветеранів). Дефіцит інформації або її неправдивість породжують чутки, викривлення інформації, міфи, що може призводити до погіршення комунікації та відносин з ветеранами.

Інформативним джерелом для формування образу ветерана є інтерв'ю про відносини з громадськістю. Люди з інвалідністю внаслідок війни звертають увагу на такі базові принципи взаємодії [17]:

- ✦ ставитися до ветерана так, як до інших;
- ✦ сприймати людей з інвалідністю як повноцінних членів соціуму;
- ✦ не наполягати на допомозі, якщо ветеран відмовляється;
- ✦ не створювати дискомфорт для ветерана внаслідок надмірної уваги до нього;
- ✦ формулювати пропозицію, а не наполегливу непрошену допомогу;
- ✦ пам'ятати про загострене почуття справедливості та емоційну реакцію на негідні вчинки.

У багатьох публікаціях [16; 18; 19; 21] образ ветерана асоціюється з людиною, яка має ПТСР, у якої є небажання спілкуватися з іншими та труднощі в розумінні емоцій оточуючих, втрата інтер-

есу до життя у соціумі, добровільна соціальна ізоляція, тобто як висновок, участь у війні негативно впливає на психологічний стан ветерана, провокує їх психоемоційну нестабільність. Результати загальнонаціонального опитування щодо ймовірності виникнення у ветеранів негативних психічних станів та девіантної поведінки також підкреслюють їх схильність до психологічних проблем (табл. 3).

Половина респондентів на запитання Українського фонду ветеранів про повернення до попередньої сфери трудової діяльності не дали ствердної відповіді [20]. Тому питання працевлаштування може бути актуальним для значної чисельності ветеранів. Роботодавці повинні мати реальну інформацію про ветеранів – шукачів роботи. Формуючи образ ветерана, слід урахувувати, що ветерани російсько-української війни – переважно люди працездатного віку з можливістю вчитися, перекваліфіковуватися та бажанням працювати. Ветерани мають, як правило, інтерес до підприємництва, IT-сфери, військової справи та сфери послуг (торгівля, ресторанний бізнес, транспорт тощо). Роботодавці, приймаючи рішення про працевлаштування ветерана, мають знати їх конкурентні переваги, а саме: патріотизм, стресостійкість, незалежність у прийнятті рішень, дисциплінованість, працьовитість і законослухняність. За даними досліджень Укрінформ [21], 28% респондентів не змогли назвати жодних негативних якостей ветеранів.

ВИСНОВКИ

Проблема підтримки ветеранів стосується практично кожної родини. Успішна реінтеграція ветеранів – це не лише гуманітарне питання, але й економічна необхідність для відновлення країни. Україна має унікальну можливість створити найсучаснішу у світі систему підтримки ветеранів, використовуючи передові технології та досвід інших країн. Поєднання державних ресурсів, приватної

Таблиця 3

Результати відповідей респондентів на запитання про ймовірність виникнення у ветеранів негативних психічних станів та девіантної поведінки

Проблема	Ступінь імовірності виникнення, %				
	Дуже ймовірно	Скоріше ймовірно	Малоймовірно	Неможливо	Важко відповісти
Зловживання алкоголем чи наркотиками	40,8	43,3	9,4	2,4	4
Самогубство	20,4	38,1	29,1	5,4	7
Порушення законів, участь у злочинності	16,3	35,2	36,6	5,4	6,4
Конфлікти в сім'ї та родині	39,2	44,2	11,2	2,1	3,3
Психоемоційна нестабільність	53,8	38,2	5,4	0,9	1,7

Джерело: складено на основі [16].

ініціативи та міжнародної підтримки дасть можливість створити модель, яка стане прикладом для інших країн. Імплементування технологічних рішень та постійна інтеграція сервісів до потреб цільової аудиторії дозволить досягти більшої ефективності у підтримці ветеранської спільноти.

Українське суспільство має навчитися жити у стані війни та взаємодії з ветеранами. Інформаційний простір має бути максимально безпечним для ветеранської спільноти, соціально відповідальним для формування реального образу ветерана, сприяти розвитку суспільства, яке знаходиться у стані війни. Держава та громадяни мають прагнути створення умов для фінансової, економічної та соціальної незалежності ветеранів, яка можлива, переважно, завдяки їх трудовій діяльності. Позитивні патерни взаємодії із ветеранами є запорукою комфорту їх цивільного життя та гармонійних відносин у суспільстві. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Найсмилівіші заслугують на IT-Education. *BravelT Education*. URL: <https://braveit.org.ua>
2. Cntrl F. Control your future. *GreEnForest*. URL: <https://greenforest.com.ua/controlyourfuture>
3. 20 тисяч гривень відшкодування. *Ветеранський фонд (Поруч з ветераном)*. URL: <https://veteranfund.com.ua/projects/20000-2/>
4. Безкоштовні IT курси до працевлаштування. Навчись програмувати онлайн. *Mate academy*. URL: <https://mate.academy/it-for-veterans>
5. Грант для ветеранів та членів їхніх сімей. Державні послуги онлайн. *Дія*. URL: <https://diia.gov.ua/services/grant-dlya-veteraniv-ta-chleniv-yihnih-simej>
6. Гранти на створення або масштабування власної справи. *Дія.Бізнес*. 04.02.2025. URL: <https://business.diia.gov.ua/news/hranty-na-stvorennia-abo-masshtabuvannia-vlasnoi-spravy>
7. Як знайти бажану роботу після військової служби. *Дія.Освіта*. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/find-a-job-after-military-service>
8. Ніжейко К. А., Ковалівська К. В. Реінтеграція ветеранів у цивільне життя: міжнародний досвід та особливості в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-161>
9. Повернення з війни: перші кроки в IT. *УКУ онлайн*. URL: <https://online.ucu.edu.ua/courses/66d82019e4ee1dd97d93845f>
10. RazomTech. Профорієнтаційний курс для ветеранів. *Kharkiv IT Cluster*. 2024. URL: <https://it-kharkiv.com/proforiyentatsijnyj-kurs-razomtech/>
11. Цимбалюк І., Колосок А. Теоретичні основи соціально-економічної реінтеграції ветеранів у цивільне суспільство. *Ввічливість. Humanitas*. 2024. Вип. 2. С. 140–148. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.2.20>

12. Розлуцька А. Чому ветеранам важко знайти роботу і як це змінити. *Дослідження Work.ua*. URL: <https://www.work.ua/articles/analytics/3721/?fbclid>
13. Тілікіна Н. В., Пеша І. В. Державна ветеранська політика України та шляхи забезпечення її ефективності. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2023. № 5. DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-5-8984>
14. Рудакова С. Г., Щетініна Л. В., Данилевич Н. С., Кожара В. М. Розвиток та цифровізація громадських організацій в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 5. С. 158–164. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.05.158
15. New Horizons Hub. Благодійний проєкт адаптації ветеранів після повернення до цивільного життя. URL: <https://www.horizonshub.org/ua>
16. Кіріллова Ю., Зновяк В., Доля І. Портрет ветерана. *Український ветеранський фонд*. 2023. URL: <https://veteranfund.com.ua/analytics/portrait-of-veteran/>
17. Повага до пошрамованих війною: досвід ветеранів. 2023. URL: <https://www.ukrainer.net/dosvid-veteraniv/>
18. Образ ветеранів в українському суспільстві: грудень 2024. URL: <https://www.ratinggroup.ua/news/the-image-of-veterans-in-ukrainian-society>
19. Величко Р. Хто такий ветеран? Який портрет ветерана? *Militaryni*. 18.08.2022. URL: <https://militaryni.com/uk/blogs/hto-takyj-veteran-yakyj-portret-veterana/>
20. Гонтар З. Г., Каспрук А. В. Особливості публічного управління зайнятістю ветеранів в Україні у контексті євроінтеграції. *Публічне управління та соціальна робота*. 2023. № 2. С. 5–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2023-2-1>
21. Презентація дослідження «Образ ветеранів в українському суспільстві». *Укрінформ*. 17.08.2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3551498-prezentacia-doslidzenna-obraz-veteraniv-v-ukrainskomu-suspilstvi.html>

REFERENCES

- 20 tysyach hryven vidshkoduvannia [20 thousand hryvnias compensation]. (n. d.). Veteranskyi fond (Poruch z veteranom). Retrieved from <https://veteranfund.com.ua/projects/20000-2/>
- Bezkoshtovni IT kursy do pratsevlashtuvannia. Navchys prohramuvaty onlain [Free IT courses for employment. Learn to program online]. (n. d.). Mate academy. <https://mate.academy/it-for-veterans>
- Blahodiinyi proiekt adaptatsii veteraniv pislia povernennia do tsyvilnoho zhyttia [Charitable project for the adaptation of veterans after returning to civilian life]. (n.d.). New Horizons Hub. <https://www.horizonshub.org/ua>
- Cntrl F. Control your future. (n. d.). GreEnForest. <https://greenforest.com.ua/controlyourfuture>

- Hontar, Z. H., & Kaspruk, A. V. (2023). Osoblyvosti publichnoho upravlinnia zainiatistiu veteraniv v Ukraini u konteksti yevrointehratsii [Peculiarities of public administration of veterans' employment in Ukraine in the context of European integration]. *Publichne upravlinnia ta sotsialna robota*, 2, 5–13. <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2023-2-1>
- Hrant dlia veteraniv ta chleniv yikhnikh simej [Grant for veterans and their family members]. (n. d.). Derzhavni posluhy onlain. Diia. <https://diia.gov.ua/services/grant-dlya-veteraniv-ta-chleniv-yihnih-simej>
- Hranty na stvorennia abo masshtabuvannia vlasnoi spravy [Grants for starting or scaling one's own business]. (2025, February 4). Diia.Biznes. <https://business.diia.gov.ua/news/hranty-na-stvorennia-abo-masshtabuvannia-vlasnoi-spravy>
- Kirillova, Yu., Znoviak, V., & Dolia, I. (2023). *Portret veterana* [Portrait of a veteran]. Nazva_Mista: Ukrainnyi veteranskyi fond. <https://veteranfund.com.ua/analitics/portrait-of-veteran/>
- Naismilyvishi zasluhovuiut na IT-Education [The bravest deserve IT-Education]. (n. d.). BraveIT Education. <https://braveit.org.ua>
- Nizheiko, K. A., & Kovalivska, K. V. (2024). Reintehratsiia veteraniv u tsyvilne zhyttia: mizhnarodnyi dosvid ta osoblyvosti v Ukraini [Reintegration of veterans into civilian life: international experience and peculiarities in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 67. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-161>
- Obraz veteraniv v ukrainskomu suspilstvi: hruden 2024 [The image of veterans in Ukrainian society: December 2024]. (2024, December). Rating Group. <https://www.ratinggroup.ua/news/the-image-of-veterans-in-ukrainian-society>
- Povaha do poshramovanykh viinoiu: dosvid veteraniv [Respect for those scarred by war: veterans' experience]. (2023). Ukrainer.net. <https://www.ukrainer.net/dosvid-veteraniv/>
- Povernennia z viiny: pershi kroky v IT [Return from war: first steps in IT]. (n. d.). UKU onlain. <https://online.ucu.edu.ua/courses/66d82019e4ee1dd97d93845f>
- Prezentatsiia doslidzhennia «Obraz veteraniv v ukrainskomu suspilstvi» [Presentation of the study "The image of veterans in Ukrainian society"]. (2025, August 17). Ukrinform. <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3551498-prezentacia-doslidzhennia-obraz-veteraniv-v-ukrainskomu-suspilstvi.html>
- RazomTech. Proforientatsiyni kurs dlia veteraniv [RazomTech. Career guidance course for veterans]. (2024). Kharkiv IT Cluster. <https://it-kharkiv.com/proforiyentatsiynij-kurs-razomtech/>
- Rozlutska, A. (n. d.). Chomu veteranam vazhko znaity robotu i yak tse zminyty. Doslidzhennia Work.ua [Why it is difficult for veterans to find a job and how to change it. Work.ua research]. Work.ua. <https://www.work.ua/articles/analytics/3721/?fbclid>
- Rudakova, S. H., Shchetinina, L. V., Danylevych, N. S., & Kozhara, V. M. (2024). Rozvytok ta tsyfrovizatsiia hromadskykh orhanizatsii v Ukraini [Development and digitalization of public organizations in Ukraine]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 5, 158–164. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.05.158
- Tilikina, N. V., & Piesha, I. V. (2023). Derzhavna veteranska polityka Ukrainy ta shliakhy zabezpechennia yii efektyvnosti [State veteran policy of Ukraine and ways to ensure its effectiveness]. *Publichne administruvannia ta natsionalna bezpeka*, 5. <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-5-8984>
- Tymbaliuk, I., & Kolosok, A. (2024). Teoretychni osnovy sotsialno-ekonomichnoi reintehratsii veteraniv u tsyvilne suspilstvo [Theoretical foundations of socio-economic reintegration of veterans into civil society]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 140–148. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.2.20>
- Velychko, R. (2022, August 18). *Khto takyi veteran? Yakyi portret veterana?* [Who is a veteran? What is a veteran's portrait?]. Militarnyi. <https://militarnyi.com/uk/blogs/hto-takij-veteran-yakyj-portret-veterana/>
- Yak znaity bazhanu robotu pislia viiskovoi sluzhby [How to find a desired job after military service]. (n. d.). Diia. Osvita. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/find-a-job-after-military-service>